

ARTUR

Arhitektura i turizam

Sezona II

2015

**Prostor i turistički potencijali
kontinentalne Hrvatske**

Opis projekta

Sadržaj

Sažetak programa ARTUR - Arhitektura i turizam	3
Program ARTUR.....	4
Svrha programa ARTUR	4
Ciljevi	5
Aktivnosti.....	5
Interaktivne radionice	6
1. Radionica Zagreb, 12/02/2015	6
2. Radionica – Toplice – turistički potencijali 26/03/2015	7
3. Radionica “Agro turizam“, Ilok, 12 /05/ 2015.	9
4. ARTUR nagrade za najbolje prakse , travanj -svibanj 2015	10
ZAVRŠNA KONFERENCIJA ARTUR, 09/06 2015., Zagreb.....	11
ARTUR Promocija.....	12
ARTUR tim	13
O Društvu arhitekata Zagreba.....	13

Društvo arhitekata Zagreb (DAZ) pokrenulo je program ARTUR - arhitektura i turizam kroz radionice i okrugli stol održane na REXPO sajmu u travnju 2012. i travnju 2013. u Zagrebu, u Hrvatskoj. Teme su bile *Arhitektura kao turistički proizvod*, te *Arhitektura i strateške investicije u turizmu*.

Inspirirani uspjehom ovih pilot projekata koji su donijeli interdisciplinarni dijalog u struci, a okupili stručnjake u području turizma, urbanizma i arhitekture, u sklopu programa Artur održan je novi ciklus radionica u Zadru, Dubrovniku i Puli te konferencija u Zagrebu s ciljem razvijanja kvalitetnog promišljanja o ulozi arhitekture u razvoju i zaštiti specifičnih vrijednosti hrvatskog turizma, ističući ideju o zajedničkom identitetu grada i regije, te zalažući se za ideju cjelogodišnjeg turizma.

ARTUR program za 2013/2014 započeo je okruglim stolom na temu Turistički prostor: Grad i regija- predstavljanjem programa pred potencijalnim dionicima i medijima, zatim su uslijedile tri interaktivne radionice u Zadru, Dubrovniku i Puli. Istom prigodom najavljen je i poziv za prijavu prijedloga za nagradu ARTUR kojom su se željeli istaknuti najbolji primjeri u oblikovanju i razvoju turističkog prostora, te promovirati najbolje prakse u korištenju arhitekture i kvalitetno oblikovanog prostora u svrhu razvoja hrvatskog turizma.

Program se realizirao u suradnji s Društvima arhitekata Zadra, Dubrovnika, Pule i Gradom Zagrebom, te strateškim partnerima Artura – Veleposlanstvom Kraljevine Nizozemske u Hrvatskoj, Institutom za turizam te Hrvatskim savjetom za zelenu gradnju.

Temu programa zaključili smo konferencijom koja se održala u Zagrebu 27.03. 2014. godine, na kojoj smo predstavili rezultate okruglog stola i održanih radionica, **osvrnuli se na Zagreb kao već prepoznatu cjelogodišnju turističku destinaciju** te dodijelili nagrade i priznanja ARTUR.

U protekloj sezoni, s temom grad i regija kroz program ARTUR preispitali smo obalni dio Hrvatske te utjecaje grada na regiju s turističko sociološkog aspekta te refleksije na prostor u Zadru, Dubrovniku i Puli.

Kroz 2015. godinu ARTUR će se posvetiti kontinentalnoj Hrvatskoj s obzirom na potpuno različite karakteristike takvog tipa turizma, a kako bismo prikazali koje sve načine i tipove turizma zaista imamo te potencijale koji se iz njih rađaju, naravno bazirano na principu održivosti te savjesnog i pametnog planiranja prostora kao osnove cjelogodišnjeg turizma.

Osim toga, ove će se sezone dio programa baviti podizanjem svijesti o neophodnosti projektiranja poštujući i implementirajući sve zakonitosti korištenja obnovljivih izvora energije i bioklimatskog dizajna, s obzirom da je turistički segment privrede jedan id najvećih potrošača energije. Namjera je približiti alate i metode usmjerene na učinkovito korištenje energije, poštujući i promovirajući Nacionalne ciljeve za smanjenje količine CO2 do 2030 god kao i energetske učinkovitosti.

Program ARTUR

Područje: Turizam - Arhitektonski doprinos održivom razvoju turističkih destinacija i regije

Ciljane skupine:

- lokalna samouprava,
- turistički djelatnici, dužnosnici i udruge, urbanisti, arhitekti, investitori i developeri,
- konzervatori, dizajneri, umjetnici, sociolozi, ekonomisti, pravnici, stručnjaci za zaštitu okoliša

Korisnici:

- građani, turisti, lokalna zajednica, tvrtke i obrti u turizmu

Svrha programa ARTUR

ARTUR - arhitektura i turizam je program čiji su dugoročni ciljevi usmjereni na prevladavanje postojećih nedostataka i problema vezanih uz prostor i turizam.

Arhitektonska struka otvara niz pitanja vezanih za strategije turističkog razvoja i arhitekture u turističkom području u cjelini s ciljem poticanja održivog i cjelogodišnjeg turizma.

Program Artur želi uključiti sve dionike u procesu urbanog razvoja i arhitekture, te uključiti i kulturne i prirodne resurse u regiji u svoj program.

ARTUR istražuje, razmatra i valorizira odnos između prostora / arhitekture i turizma:

- ulogu arhitekture i urbanizma u razvoju hrvatskog turizma,
- utjecaj turizma na planiranje, izgradnju i zaštitu prostora, ekonomski, socijalni i kulturni razvoj gradova i regija, **revitalizaciju i obnovu kulturne baštine i arhitekture**
- razvoj turizma, ulaganja u planiranje turizma i strategije upravljanja hrvatskim teritorijem, zakonodavni okviri u upravljanju hrvatskim turističkim područjima.

Uloga turizma u ukupnom gospodarstvu Hrvatske je od iznimne važnosti. Potencijali hrvatskog turizma još uvijek nisu u potpunosti priznati i zato je neophodno, pronaći načine kako aktivirati raspoložive resurse i usredotočiti se na stvaranje boljih, učinkovitijih, održivih i prepoznatljivih turističkih proizvoda, usluga i ponuda.

Ključni nedostaci koje smo prepoznali su:

- nedovoljno uključivanje i slabo koordiniranje svih dionika u realizaciji strategije razvoja turizma,
- predugi rok provođenja operativnih planova koji bi trebali rezultirati:
 - privlačenjem investicija i pokretanjem investicijskih ciklusa,
 - promocijom i marketingom hrvatskih turističkih proizvoda
- nedostatak razumijevanja važnosti prostornog managementa i kvalitete privatnog i javnog prostora u turizmu,
- zanemarivanje javnog prostora i prostornih vrijednosti,

- nedostatak prepoznatljivog identiteta,
- mogući negativni utjecaj turizma na planiranje, izgradnju i zaštitu prostora, ekonomski, socijalni i kulturni razvoj gradova i regija, revitalizaciju i obnovu kulturne baštine i arhitekture
- nedovoljna pažnja posvećena planiranju i projektiranju poštujući energetska učinkovitost i mikroklimatske uvjete

Ciljevi

- Promicanje kvalitetnog prostornog planiranja i arhitekture kao preduvjeta za turistički razvoj i održivi razvoj,
- Uključivanje arhitekture kao profesije u vitalni dio procesa stvaranja strategije planiranja i oblikovanja prostora i područja vezanih uz razvoj hrvatskog turizma,
- Podizanje svijesti o neophodnosti energetski učinkovitog planiranja i projektiranja, kao i predstavljanje najboljih metoda i praksi u implementaciji korištenje obnovljivih izvora energije i bioklimatskog dizajna
- Stvaranje profesionalnog, socijalnog i pravnog okvira za razvoj i zaštitu hrvatskog turističkog prostora,
- Izrada Artur mreže - platforma za dijalog između različitih interesnih skupina čiji je cilj poboljšanje kvalitete prostornog planiranja i arhitekture u turizmu,
- Prepoznavanje najboljih praksi, primjera uspješnih, održivih, kvalitetno planiranih i integriranih arhitektonskih ostvarenja u području turizma u Hrvatskoj

Aktivnosti

Program ARTUR 2015. godinu započeo je **predstavljanjem programa 16.10.2014. u sklopu Dana hrvatskog turizma 2014. u Opatiji, a na kojem su se prikazali sažeci proteklih sezona programa i najavila nova pod nazivom „Prostor i turistički potencijali kontinentalne Hrvatske“**, pred potencijalnim dionicima i medijima. Zatim su uslijedile **dvije interaktivne radionice** (za minimalno 100 sudionika) u Zagrebu te Daruvaru. Pred nama je još jedna interaktivna radionica „Agro turizam“ koja će se održati u Iloku. Početkom travnja 2015. Biti će objavljen i **Poziv za nagrade za najbolje prakse** za koje će se dodijeliti nagrada ARTUR.

Program se realizira u suradnji s lokalnim Društvima arhitekata te sa strateškim partnerima ARTURA - Institutom za turizam i Hrvatskim savjetom za zelenu gradnju. Nakon interaktivnih radionica, u Zagrebu će biti organizirana **završna konferencija 06.09.2015.** s ciljem promicanja uloge arhitekture u razvoju i zaštiti specifičnih vrijednosti hrvatskog turizma. Tijekom konferencije u Zagrebu na **završnoj svečanosti** iznijet će se zaključci dosadašnjih ciklusa Arhitektura i turizam I i II, te će se održati svečana dodjela Nagrada za najbolje prakse i projekte u arhitekturi i turizmu.

Interaktivne radionice

1. Radionica Zagreb, 12/02/2015.

Tema: GRADSKI TURIZAM – Transformacija smještajne ponude i prateći sadržaji

Arhitektonski tip - HOSTEL (36 hostela + prvi integralni hostel u Hr), privatni smještaj, hoteli

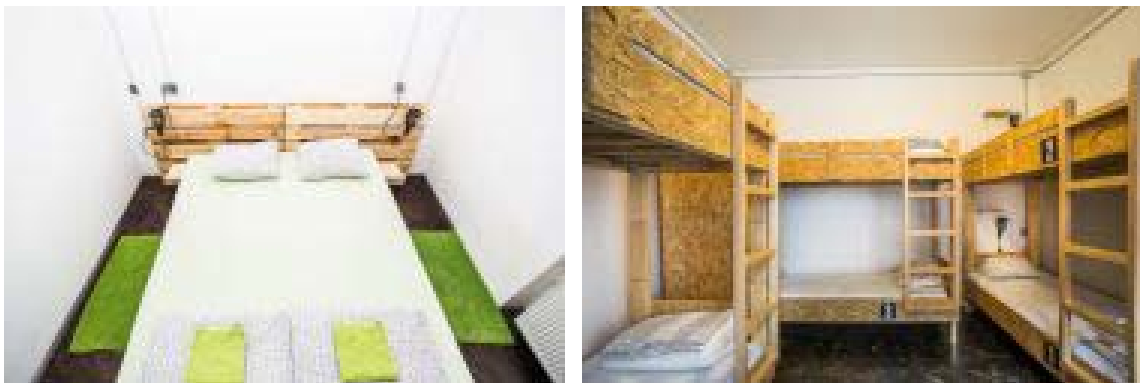
- transformacija grada
- otvaranje - makeover javnih prostora i usluga
- suvremeni online booking servisi
- nove energetske održive tehnologije implementirane u postojeću strukturu i dizajn na mikro razini

Primjeri:

Brit hostel, Zagreb

Swanky Mint hostel, Zagreb

Shappy hostel, Zagreb

2. Radionica – Toplice – turistički potencijali 26/03/2015

Tema: ZDRAVSTVENI I WELLNESS TURIZAM

Arhitektonski tip - wellness hoteli i lječilišta

- prirodni resurs kao generator potražnje i osnova turističke ponude
- revitalizacija i obnova topličkog turizma
- korištenje obnovljivih izvora energije u svrhu poboljšanja poslovanja – preispitivanje najboljih i najisplativijih modela s obzirom na tip djelatnosti

Uvodno predavanje: Ana Mrđa: tipologija i stanje topličkih objekta

Osim „mora i sunca“ na kojima je Hrvatski turizam do sada orijentiran: velike rezerve turističkog razvoja leže u ostalim regijama Hrvatske. Zdravstveni turizam, jedan od značajnih trendova današnjeg turizma, mora pronaći svoje mjesto u hrvatskoj turističkoj ponudi. Već danas ovaj oblik turizma pruža vrlo raznoliku ponudu topličkih lječilišta u obliku medicinskih, preventivnih i wellness programa, međutim, još uvijek nedovoljno prilagođenih potrebama pojedinih skupina turista. Unatoč tome, broj turista i noćenja iz godinu u godinu raste. Jedna od velikih prednosti takvog turizma je mogućnost poslovanja tokom cijele godine, koja na žalost još uvijek kod nas nije u potpunosti zaživjela.

Primjeri:

Terme Tuhelj

Daruvarske toplice

Sv.Martin na Muri

Dobre prakse iz inozemstva - predavanja:

Nizozemska arhitektica Anne Holtrop je surađivala uredom specijaliziranim za zelene tehnologije Studio Noa i botaničarom Patrick Blanc koji je predložio umjetni plutajući otok sa vrtovima i toplicama.

New Paracelsus Spa & Pools , Salzburg Winning Proposal / HMGB Architects

HMGB Architects

HMGB Arhitekti novog Paracelsus Spa i bazena u Salzburgu, Austrija. Nalazi se na sjevernom rubu parka Mirabellgarten, projekt će zamijeniti postojeći Paracelsus spa centar i bazen iz 1950-ih

– spa sa 7 različitih bazena (6 unutarnji i vanjski bazen 1), sauna i terapijskih prostori i uredski prostori

U sklopu programa biti će organizirane multidisciplinarnе radionice u suradnji s Arhitektonskim fakultetom u Zagrebu, voditeljica mr. Ana Mrđa, a vezane na teme kojima će se baviti ovogodišnji ciklus Artura.

3. Radionica “Agroturizam i arhitektura”, Slavonija i Baranja, 12 /05/ 2015.

Tema: AGRO TURIZAM

Arhitektonski tip - revitalizacija tradicionalne izgradnje (seoska gospodarstva, pustare, dvorci, kurje...)

- prehrambena industrija kao pokretač razvoja regije
- turizam kao komplementarna aktivnost
- korištenje obnovljivih izvora energije u svrhu poboljšanja poslovanja – preispitivanje najboljih i najisplativijih modela s obzirom na tip djelatnosti

Primjeri:

Pustara “Višnjica”, Slatina

Imanje **Višnjica** staro je više od dva stoljeća. Višnjica je u ratarskom dijelu 2006. godine pokrenula prvu komercijalnu proizvodnju Batata (Sweet potato) koji se mogu kušati i u restoranu koji se nalazi na imanju. Uzgajuju se još i gljive bukovače, šparoge kao i razno ljekovito bilje. O kvalitetnoj ponudi imanja govori i podatak da je Pustara Višnjica pobjednik za Europsku destinaciju izvrsnosti – EDEN 2010./2011, projekt koji promiče modele održivog razvoja turizma kroz Europsku zajednicu.

Etno selo Karanac, Karanac

ETNO SELO KARANAC posljednjih godina postalo je magnet za brojne strane i domaće turiste koji uživaju u bogatoj gastronomskoj i turističkoj ponudi **Baranje**. Svojom očuvanošću starih panonskih kuća, jedinstvenom betonskom cestom, s tri crkve i najduljim drvoredom trešanja spada u pravu kategoriju etno sela. U selu postoji etno restoran u kojem se mogu kušati sva baranjska jela spravljena isključivo na otvorenoj vatri i u krušnoj peći. **Ladanjsko imanje Principovac (Iločki podrumi), Ilok**

Jedna od najboljih vinogradarskih pozicija u Hrvatskoj nalazi se na predjelu pod imenom **Principovac** ponad Iloka. Unutar dvorca je luksuzno uređeni restoran, bogate gastronomske ponude- new age kuhinja. Iznad restorana u središnjem-uzdignutom dijelu dvorca nalazi se vidikovac koji uz degustaciju vina nudi pogled na bogate vinograde Iločkih podruma. U ponudi imanja Principovac su i razne vrste rekreacije poput šetnje vinskim cestama, jogging, vožnja biciklima, te novouređeni teniski teren, badminton, odbojkaški teren i ostale sportske aktivnosti.

Stari podrum, (Iločki podrumi), Ilok

U Iloku, na krajnjem istoku Hrvatske, smjestilo se turističko naselje Stari podrum. Taj jedinstveni vinski objekt nasljeđe je i pokazatelj vrlo duge tradicije uzgoja vinove loze i proizvodnje vina. Jedna od vrijednosti i atraktivnosti ovog turističkog naselja su dva vinska podruma iz 15. i 18. U sklopu Starog podruma nalazi se i 18 novouređenih soba u kategoriji 3 zvjezdice. Uz eno-gastronomski, nudi se i poseban povijesno-kulturni vid turizma. Stari podrumi koji datiraju iz 15. i 18. st. očaravaju svojom poviješću i pričama koje pričaju.

4. ARTUR nagrade za najbolje prakse , travanj -svibanj 2015

Kako je program ARTUR usmjeren na prevladavanje postojećih nedostataka i problema vezanih za prostor i turizam, a dugoročni ciljevi su jačanje uloge dizajna, arhitekture i urbanizma, kao i doprinosa drugih kulturnih djelatnosti i struka u održivom razvoju turizma, **svrha poziva za nagradu ARTUR je identificiranje najboljih praksi, održivih i dobro planiranih, integriranih arhitektonskih projekata i realizacija.**

Poziv se odnosi na projekte koji promiču razvoj lokalne zajednice, doprinose kvaliteti turističkog prostora, koji potiču interdisciplinarnosti cjelovitost u procesu i planiranju prostora, te očuvanju okoliša i ispunjavanju Nacionalnih ciljeva uštede energije i smanjenja emisije CO2 do 2030 god., a uključuju:

1. Realizacije i projekti u javnom prostoru - turistički teritorij - doprinos razvoju i održivosti turizma (javni otvoreni prostori – rive, trgovi, parkovi)
2. Realizacije i projekti arhitekture u turizmu (turistički objekti),
3. Turistički sadržaji (projekti lokalne uprave i privatnih investitora s konkretnim manifestacijama u prostoru (prostori za kulturu, sport i rekreaciju)
4. Realizirana stručna istraživanja i publikacije vezane za arhitekturu i turizam

Zajednička fotografija s dobitnicima ARTUR nagrade

ZAVRŠNA KONFERENCIJA ARTUR, 09/06 2015., Zagreb

Na završnoj konferenciji u Zagrebu prezentirati će se:

- Dokumentacija, iskustva i zaključci s održanih radionica;
- Održati će se predavanja i diskusija na temelju iskustava i zaključaka sa radionica
- Promocija Artur mreže
- Dodjela ARTUR Nagrada za najbolje prakse

Konferencija ARTUR, 28.03.2014. Hotel Westin

ARTUR Promocija

Nakon izrade promotivnih materijala i media plana glavne promotivne aktivnosti provoditi će se javnim putem i kroz izravan kontakt s dionicima i ciljanim skupinama.

Sudionici će biti pozvani iz nekoliko izvora, arhitektonske i dizajnerske zajednice, turističkog sektora i poslovnog sektora. Za širenje rezultata projekta i za promociju, stvorena je opsežna mreža i mailing lista arhitekata, urbanista i lokalnih vlasti u Zagrebu, te Društava arhitekata i partnera organizacija. Mailing listu, mrežu znanstvenika i stručnjaka u turizmu i lokalnih turističkih zajednica osigurali su između ostaloga, projektni partner - Institut za turizam. Poslovnu mrežu, kontakte s tvrtkama u području turizma, osigurao je naš drugi partner Hrvatski savjet za zelenu gradnju.

Javni mediji (lokalni mediji, novine, radio i televizija, na lokalnoj i nacionalnoj razini) će se koristiti za javni poziv za sudjelovanje u natječaju za najbolje prakse, arhitektonska ostvarenja u turizmu čime će se privući dodatna stručna i javna pozornost i publicitet.

Vremenski okvir projekta Rujan 2014 – Lipanj 2015

ARTUR 2015	2014				2015							
	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	
1. ADMINISTRACIJA + KOORDINACIJA PROJEKTA												
2. PREDSTAVLJANJE PROGRAMA, KONFERENCIJA ZA NOVINARE PROMOCIJA, KOMUNIKACIJA												
3. INTERAKTIVNE RADIONICE												
Gradski turizam - Zagreb												
Toplice – turistički potencijali, Daruvar												
Slavonija i Baranja												
4. ARTUR NAGRADE ZA NAJBOLJE PRAKSE												
5. ZAVRŠNA KONFERENCIJA I SVEČANA DODJELA NAGRADA - Zagreb												

ARTUR tim

Voditelj projekta: Iva Rukavina

Programski odbor: Andreja Ilijanić, Sunčana Rapaić, Aleksandra Uhernik Đurđek, Ana Mrđa

Organizacijski odbor: Vesna Vrga Perović, Ana Marendić, Davorka Perić

Strateški partneri: Institut za turizam i Hrvatski savjet za zelenu gradnju

O Društvu arhitekata Zagreba

Društvo arhitekata Zagreb (DAZ) je strukovna udruga koja radi na razvoju i promociji hrvatske arhitekture i urbanizma, kulture prostora i zaštite okoliša.

DAZ ima više od 1000 aktivnih članova, priznatih arhitekata, urbanista, krajobraznih arhitekata i dizajnera interijera. U svom djelovanju DAZ zastupa interese članova, organizira i provodi natječaje iz područja arhitekture i urbanizma, organizira i priprema stručni i obrazovni program te sudjeluje u pripremanju prijedloga zakona i propisa koji utječu na sudbinu arhitektonskog stvaralaštva.

DAZ je najutjecajnija stručna arhitektonska udruga, a njegova Internet stranica je jedan od najposjećenijih arhitektonskih portala. Kontakt

Društvo arhitekata Zagreb

Trg bana Josipa Jelačića 3/I,

10 000 Zagreb

T: 01 5509 706

F: 01 4816 197

M: artur@d-a-z.hr; daz@d-a-z.hr